

**R.P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, É Societate Iesv, Jn
Collegio Romano Eivsdem Societatis Olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtaiones
Scholasticae, & Morales, De virtute, & ...**

Lugo, Juan de

Lvgdvni, 1666

Sect. I. Quid sit indolgentia, & ex qua potestate procedat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82358](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82358)

nat, vel sibi satisfactum esse profitemur; mitius vero illo condonante, vel satisfactione ei oblata: pœna enim etiam ad hunc finem ordinatur, ut pars læsa ob iniuriam acceptam, vindictam aliquam ab iniusto lædente accipiat. Non est ergo contra, sed iuxta æquitatem iudicii, si dicamus, idem delictum, parte non satisfacta, vel condonante, graviori pœnam sibi taxare de condigno, quam satisfacta, vel condonante parte. Potest ergo contingere, ut ob defectum solutionis differatur pœna defuncti: quia, quando pars læsa non condonat, vel ei non satisfit, pœna delicti præteriti gravior, & diuturnior esse debet: ideoque defuncti non solum restitutionem à filiis, vel hæredibus fieri petunt; sed aliquando etiam à personis offensis veniam, & remissionem petiisse leguntur; eaque obtenta gratias egisse, quasi ob impedimentum ablatum suæ liberationis.

DISPUTATIO XXVII.

De satisfactione, quæ per Indulgentias applicari solet.

SECT. I. Quid sit Indulgentia, & ex qua potestate procedat.

SECT. II. Quem effectum habeat Indulgentia.

SECT. III. De thesauro Ecclesiæ, qui per Indulgentias dispensatur.

SECT. IV. Utiam Indulgentia nunquam, nisi ex thesauro, concedatur; vel è contra, thesaurus, non nisi per Indulgentias dispensetur.

SECT. V. An, & quomodo defunctis Indulgentia communicari possint.

SECT. VI. De requisitis ex parte illius, qui Indulgentiam lucratur pro seipso.

SECT. VII. Nonnulla dubia circa ea, quæ exiguntur ad lucrandum Indulgentiam.

SECT. VIII. Quotuplex sit indulgentia; à quo possit concedi; & ex qua causa; & quomodo expiret eius valor.

ON est animus nunc tractatum de Indulgentiis dare contra Hæreticos; & controuersiam instituere de earum valore: hoc enim pertinet ad Controuersistas, qui id egregie præstiterunt, præsertim Bellarm. 3. som. lib. 1. de Indulgent. & Suarez etiam in præsent. disp. 49. & sequentibus, latissime hanc materiam complexus est. Nos breuiter indicabimus fundamenta, & rationes, quæ magis ad Scholasticum pertinent; & ex iis insinuabimus, quomodo ad dubia moralia, practica doctrina de Indulgentiis deriuanda sit.

SECTIO I.

Quid sit Indulgentia, & ex qua potestate procedat?

I. Indulgentia quid sit.

Indulgentiæ nomine intelligimus remissionem pœnæ temporalis debitæ ob peccata remissa quoad culpam; quæ remissio non fiat virtute Sacramentorum, vel martyri; sed per satisfactionem Christi Domini, & Sanctorum nobis applicatam ab habente potestatem. Esse autem in Ecclesiâ potestatem concedendi Indulgentias est de fide definitum in Tridentino sess. 25. in decreto de

Indulg. & à Leone X. in Bulla contra Lutherum, & à Pio V. & Gregorio XIII. in Bulla contra propositiones Michaelis Baij prop. 60. Constat etiam ex vñ antiquissimo Pontificum, qui in re adeo graui errasse non creduntur: de quo vñ videri possunt Bellarm. loca citata, & Henric. lib. 7. de Indulg. c. 3.

Dubitatur primò, an concessio Indulgentiæ sit actus potestatis Ordinis, iurisdictionis. Respondetur, non esse solius Ordinis: quia simplex Sacerdos à non potest concedere Indulgentias, cum non habeat subditos. Item, non requiri potestatem Ordinis, ut constet ex vñ Ecclesiæ: solent enim Cardinales non Presbyteri, ex commissione Papæ, concedere Indulgentias; nec apparet ad quid requiratur Ordo, cum hæc non sit actio sacramentalis. Vnde sequitur, procedere à sola potestate iurisdictionis: quia censetur collata Petro per illa verba: *Pasce oues meas*, quibus non Ordo, sed iurdictio data fuit in ordine ad subditos, qui per oues appellantur. Ex quo obiter nota, non posse Pontificem Indulgentias Catechumeno concedere, cum non sit eius subditus: quod an de concessione, etiam indirecta, verum sit, constabit ex dicendis.

Dices Indulgentiæ non possunt dari inuitis, & repugnantibus: ergo non sunt actus iurisdictionis: iurdictio enim exercetur etiam in inuitum. Respondetur, non omnem actum iurisdictionis exerceri posse in inuitum: nam absolutio sacramentalis est etiam actus iurisdictionis, & non potest inuito conferri. Ratio autem est: quia hæc Indulgentiæ concessio datur, ut pastus, quo Pontifex potest pascere Christi oues: pastus autem est voluntarius. Hinc etiam sitipsum Pontificem posse frui Indulgentiis, licet non habeat iurisdictionem coercitiuam supra se: quia, nimirum, potestatem habet pascendi oues Christi, cuius cum ipse etiam sit onis, potest participare hunc pastum, ut membrum huius ouilis, nullam exercendo iurisdictionem coercitiuam supra se, sed viendo potestatem Pastoris, quam habet.

Dubitatur secundò, an concessio Indulgentiæ sit absolutio, vel solutio. Potest enim dupliciter intelligi id fieri. Primò, ut Pontifex, tanquam thesauri dispensator, soluat pro aliquo debitore, applicando ex communi thesauro partem ad hunc effectum necessariam. Secundò verò, ita ut non solum hoc faciat; sed etiam ut Index absoluat debitorem. Aliqui dicunt, concessionem Indulgentiæ esse meram solutionem. Durand. in 4. dist. 20. quest. 3. art. 2. Sylu. verb. Indulg. num. 3. Alij dicunt, esse absolutionem. Caiet. tom. 1. Opusc. tract. 15. c. 2. Soto dist. 21 q. 1. art. 2. Angel. verb. Indulg. n. 1. & alij.

Tertia sententia verior dicit, respectu vinorum esse solutionem simul, & absolutionem; respectu mortuorum esse meram solutionem. Ita Bellarm. lib. 1. de Indulg. cap. 5. Suarez in præsent. disp. 4. sect. 3. & 4. Prior pars probatur: quia quando Indulgentia conceditur viuus, non est mera condonatio pœnæ, cum verè Pontifex, simul de thesauro exhibeat, quantum sufficit ad compensandum pro illa pœna; sicut, si Princeps debitorem aliquem pecuniâ absoluat à debito, & inbeat è carcere liberari, soluendo simul ex publico ærario totum illud debitum: sic enim facit Pontifex liberando simul à debito pœnæ, & soluendo totum illud pretio dato ex ærario, & thesauro, cuius clauis habet: non est ergo mera absolutio, sed neque est mera solutio. Primò, quia Pontifices frequentissime hanc concessionem vocare solent absolutionem.

solutionem, & remissionem. Secundò, quia etiam homo privatus posset concedere Indulgentias, applicando suas satisfactiones alteri, & soluendo pro illo, quod tamen nemo concedit: quia ille soluit quidem, ut Deus absolvat; non tamen ipse absoluit. Tertiò, quia hic actus requirit potestatem in subdito: ergo non est mera solutio, ad hanc enim nulla iurisdictio requiritur. Quartò, quia Pontifex, ut Vicarius Christi, utrumque facit; scilicet, offert pretium ex thesauro pro illo debito; & rursus nomine Dei, cuius Vicarius est, acceptat solutionem illam, & virtute illius liberat debitorem: ad utrumque enim potestatem accepit, nec sufficeret potestas ad primum sine potestate ad secundum: quamvis enim offerret pretium ex Christi satisfactionibus, & Sanctorum; si tamen Deus nollet eam solutionem acceptare, debitor non liberaretur: utrumque ergo facit, soluit, quatenus habet thesauri clauem; & absoluit, quatenus est Vicarius Dei, cuius nomine acceptat illam solutionem.

Dices, seipsum non potest absolvere; & tamen ipse lucrari potest Indulgentias: ergo non aliter, quam soluendo pro se. Concedunt aliqui in ordine ad seipsum. Sed melius negatur antecedens: nam, licet iurisdictio cum potestate ligandi non sit ad ipsum; potestas autem merè liberandi alieno nomine non est, cui non possit esse. Itaque Pontifex nomine Christi aperit thesaurum, & offert pretium pro suo debito: rursus idem, ut Vicarius Dei, & eius nomine acceptat solutionem oblatam, & seipsum à debito liberat. Sicut, si aliquis debitor Petri ab eodem procurator constitutus offerat sibi pro debito pecunie frumentum, v. g. rursus ipse, ut Petri procurator, acceptet solutionem frumenti, & Petri nomine liberet se à debito pecunie; tunc soluit debitum, & simul Petri nomine absoluit se, acceptando solutionem illam.

Secunda verò pars, quod attinet ad defunctos, probatur; quia, sicut nō accepit potestatem ad eos pascendos; sed solum oves, quæ sunt in hac vita, & in hoc onili, cuius ipse est pastor; ita non accepit potestatem ad eos ligandos, aut absolvendos, solum enim potest absolvere, & ligare super terram: non potest ergo absolvere eos, qui sub terra sunt: quare Indulgentia eis concessa erit solutio, non absolutio: quomodo autem possit solvere pro iis, qui non sunt de suo onili, dicemus inferius *sect. 5.*

SECTION II.

Quem effectum habeat Indulgentia?

Constat ex dictis, effectum Indulgentiæ esse remissionem pœnæ debitæ. Circa hoc tamen plura occurrunt dubia. Primum est, an hæc remissio sit solum in foro Ecclesiæ; an etiam in foro Dei, ut Deus etiam non exigat ampliùs pœnam debitam pro illo peccato. Certum est in primis, posse Ecclesiam remittere pœnam illam, etiam in foro Dei: quod de fide esse, docet Suarez *disp. 50. sect. 2. n. 2.* Aliqui tamen antiqui dixerunt, de facto per Indulgentias non relaxari pœnam in foro Dei; sed solum obligationem implendi pœnitentiam iniunctam. Communis tamen, & certa Doctorum sententia est, relaxari etiam ipsam debitum pœnæ coram Deo. Quia, cum non desit potestas, & verba hoc significant; non debent aliter explicari, maximè in sensu absurdo: esset enim absurdum, relaxari solum debitum implendi pœnitentiam, relinquendo debitum pœnæ, cum

esset vtilius pœnitenti implere pœnitentiam ad redimendam pœnam: quod videtur esse contra Tridentinum *sess. 15. decreto de indulgentiis*, ubi definitur, in indulgentiarum usum populo Christiano esse maximè salutarem. Quia, nimirum, obligatio illa auferitur per subtractionem materiæ, seu soluendo pro debita pœna: qua solutione posita, homo manet liber ab illo debito, etiam coram Deo. Alioquin, si à sola obligatione implendi pœnitentiam liberaretur, frustra requireretur thesaurus Ecclesiæ, ex quo Indulgentiæ concederentur: nam ad tollendam obligationem præcepti, non quidè thesaurus, sed potestas requiritur. Denique, nec fortasse potest Pontifex, saltem extra Sacramentum Pœnitentiæ, relaxare obligationem implendi pœnitentiam directè: quia in illo foro Confessarius est Index supremus, cuius sententia renocari non potest ab ullo homine, nisi ab æquali in eodem foro: potest ergo Pontifex solum indirectè relaxare illam obligationem, soluendo pro illo debito pœnæ, quo ablato, cessat obligatio pœnitentis satisfaciendi pro illo debito, quod iam est plene solutum pretio sibi ex Ecclesiæ thesauro dato.

Secundò dubitatur, an de facto, per Indulgentias, quæ sunt in usu, remittatur pœna solum correspondens pœnitentiis à Confessario iniunctis; an etiam pœna correspondens aliis peccatis, pro quibus pœnitentia iniuncta non est. In quo puncto est prima opinio multorum, qui dicunt, solum remitti pœnam, pro qua pœnitentia iniuncta fuit. Ita docet Caiet. *Opusc. de Indulg. ad Tit. 2. c. 7.* Petrus de Soto *lect. 2.* Durand. Palud. & Adrian. apud Suarez *disp. 50. sect. 3. n. 2.* Fundamentum præcipuum desumitur ex verbis illis apponi consuetis in eiusmodi Indulgentiis, scilicet, *ex pœnitentiis iniunctis*: quæ verba, licet hodie non semper apponantur, retinetur tamen sensus, dum Pontifex concedit tot annos, vel tot quadragenas, vel tot dies Indulgentiæ, qui dies, vel anni correspondent illis, qui iuxta antiquos Canones pœnitentiales imponebantur, & taxabantur ad pœnitentiam agendam. Vnde infert Caiet. idem esse dicendum, etiam si concedatur Indulgentia plenaria: quia semper intelligitur in eadem materia, scilicet, totius pœnæ correspondens pœnitentiis iniunctis. Vnde rursus infert, quoddam ex Indulgentia plus commodi accipit ille, cui grauioribus pœnitentiis imposita erant à Confessario, quam si leuioribus fuissent imposita: quare deberet prius petere, grauioribus pœnitentiis sibi impositi, ut postea per Indulgentiam à grauioribus pœnis illis correspondente liberaretur.

Secunda sententia docet, Indulgentiæ effectum de facto ad utramque pœnam extendi, nec limitari ad pœnitentias iniunctas; quam tenent plures, quos refert, & sequitur Suarez *dicta sect. 5. n. 14.* qui vult, id locum habere, etiam si expresse apponantur verba illa, *de pœnitentiis iniunctis*: quia hæc non sunt restrictiua, sed ampliatiua, ut sensus sit, *etiam de pœnitentiis iniunctis*: quia difficilis est liberare à pœna illis pœnitentiis correspondente: tunc, quia facilius est remittere pœnam ante sententiam latam, quam post illam, tunc etiam, quia facilius soluitur vnum vinculum, quam duplex, quale est iam ex debito pœnæ, & ex præcepto Confessarii. Denique, quia probabile est, quoddam, cum pro aliquibus peccatis pœnitentia imposita est, si ante illam impletam satisfaciatur ex opere operantis, illa satisfactio prius extinguit debitum pœnæ pro aliis peccatis, quam pro illis, pro quibus facilius iam potest satisfacere ex opere operato per pœnitentiam sacramentali

8.
An solum sit
respondens
pœnitentiis iniunctis

9.

7.
An possit in
foro Dei.